

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 18. kesäkuuta 2019
(OR. en)**

**Toimielinten väliset asiat:
2018/0358(NLE)
2018/0359(NLE)**

**5929/19
ADD 2**

**WTO 33
SERVICES 6
FDI 2
COASI 9**

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Neuvoston päätös Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin sosialistisen tasavallan välisen sijoitussuojasopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta – Hyväksyminen Neuvoston päätös Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin sosialistisen tasavallan välisen sijoitussuojasopimuksen tekemisestä unionin puolesta – Pyyntö Euroopan parlamentin hyväksynnän saamiseksi

**Belgian kuningaskunnan yksipuolinen lausuma neuvoston päätöksestä
Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin sosialistisen tasavallan välisen
sijoitussuojasopimuksen allekirjoittamisesta EU:n puolesta**

Belgia on tyytyväinen Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin sosialistisen tasavallan välisen sijoitussuojasopimuksen allekirjoittamiseen.

Belgia vahvistaa olevansa sitoutunut sijoitusriitojen ratkaisujärjestelmän meneillään olevaan uudistamiseen. Tämä on askel kohti monenvälisen investointituomioistuimen perustamista, josta tulee se oikeusinstituutio, joka vastaa sijoittajien ja valtioiden välisten riitojen ratkaisemisesta. Belgia tukee edelleen komission työtä tällä alalla.

Belgia katsoo, että EU:n tuomioistuimen lausunto investointituomioistuinjärjestelmän yhteensopivuudesta EU:n perussopimusten kanssa (lausunto 1/17) on selkeyttänyt oikeuskehystä, jonka puitteissa investointituomioistuinjärjestelmä voidaan perustaa, ja osoittaa suunnan jatkotyöskentelylle.

Belgia korostaa, että kuten tuomioistuin vahvisti lausunnossaan 1/17, Vietnamin kanssa tehtävässä sijoitussuojasopimuksessa säilytetään osapuolten oikeudet sääntelyyn alueellaan, jotta ne voisivat saavuttaa oikeutettuja julkiseen politiikkaan liittyviä tavoitteita, kuten suojella kansanterveyttä, turvallisuutta, ympäristöä tai julkista moraalia, sosiaalista tai kuluttajien suojelua tai edistää ja suojella kulttuurista monimuotoisuutta. Pelkästään se, että osapuoli sääntelee, mukaan lukien lainsäädäntönsä muutokset, tavalla, joka vaikuttaa kielteisesti sijoitukseen tai muuttaa sijoittajan odotuksia, mukaan lukien voitto-odotukset, ei merkitse tämän sopimuksen mukaisen velvollisuuden rikkomista. Lisäksi suunniteltujen tuomioistuinten toimivaltaa todeta sopimuksen mukaisten velvoitteiden rikkomisia ei voida tulkita tavalla, joka estäisi osapuolta hyväksymästä ja soveltamasta toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen yleisen turvallisuuden tai julkisen moraalin suojelemiseksi tai yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi taikka ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi, sillä edellytyksellä, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta tavalla, joka tarkoittaisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää sellaisten osapuolten välillä, joissa vallitsevat samankaltaiset olosuhteet, tai osapuolten välisen kaupan peiteltyä rajoitusta. Tämän lisäksi sijoituksia käsittelevään tuomioistuinjärjestelmään kuuluvan tuomioistuimen ja vetoomustuomioistuimen harkintavalta ei anna niille oikeutta kyseenalaistaa unionin demokraattisen prosessin tuloksena määrittelemää yleisen edun suojaamisen tasoa.

Neuvosto on tyytyväinen komission lausumaan sijoitussuojasta ja sijoituksia käsittelevästä tuomioistuinjärjestelmästä EU:n ja Vietnamin välisen sijoitussuojasopimuksen puitteissa. Belgia katsoo, että tämä lausuma on olennainen Vietnamin kanssa tehtävän sijoitussuojasopimuksen tulkinnan kannalta ottaen huomioon valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen 31 ja 32 artiklassa olevat sopimusten tulkintaa koskevat säännöt.

Belgia painottaa niiden meneillään olevien monenvälisten keskustelujen merkitystä, joissa käsitellään ihmisoikeuksien ja kansainvälisten velvoitteiden kunnioittamista monikansallisten yritysten osalta; keskustelujen järjestämisestä vastaa avoin hallitustenvälinen työryhmä, joka käsittelee monikansallisia yhtiöitä ja muita liikeyrityksiä ihmisoikeuksien kannalta. Belgia kannattaa eurooppalaisten aktiivisempaa osallistumista neuvotteluprosessiin. Lisäksi se puolustaa osallistavampaa ja konsensushakuisempaa neuvottelutapaa.

* * *

Komission lausuma sijoitussuojasta ja investointituomioistuinjärjestelmästä EU:n ja Vietnamin välisen sijoitussuojasopimuksen puitteissa

EU:n ja Vietnamin välinen sijoitussuojasopimus merkitsee uutta askelta kohti sen sijoitussuojaa ja riitojenratkaisua koskevan uudistetun lähestymistavan toteutumista, joka vahvistettiin EU:n ja Kanadan välisessä laaja-alaisessa talous- ja kauppasopimuksessa sekä kyseisen sopimuksen allekirjoittamisen ajankohtana esitetyissä yhteisessä tulkitsevassa välineessä ja lausumassa nro 36.

Se sisältää kaikki CETAan sisältyvät ja kyseisissä täydentävissä välineissä esitetyt parannukset, joiden on Euroopan unionin tuomioistuimen mukaan määrä varmistaa, että Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sääntelyoikeutta voidaan edelleen tosiasiallisesti käyttää. EU:n ja Vietnamin välinen sijoitussuojasopimus sisältää erityisesti ne takeet, joiden katsottiin unionin tuomioistuimen lausunnossa 1/17 olevan välttämättömiä sen varmistamiseksi, että sopimuksella perustetut tuomioistuimet eivät voi kyseenalaistaa osapuolen alueella demokraattisesti tehtyjä valintoja, jotka koskevat erityisesti yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden, yleisen moraalin, ihmisten ja eläinten terveyden ja elämän, elintarviketurvallisuuden, kasvien, ympäristön, työhyvinvoinnin, tuoteturvallisuuden, kuluttajien tai perusoikeuksien suojan tasoa.¹

¹ Unionin tuomioistuimen lausunto 1/17, 30.4.2019, 147–161 kohta.

Siihen sisältyy CETAn tavoin investointituomioistuinjärjestelmä, ja siinä määrätään siirtymisestä monenväliseen investointituomioistuimeen. Siihen sisältyy määräyksiä menettelyn (tietojen toimittaminen ja kuulemiset mukaan luettuina) täydellisestä avoimuudesta, ja sen nojalla asianomaiset osapuolet voivat toimittaa lausuntoja oikeudelle (*amicus curiae*).

Se on CETAn ja EU:n ja Singaporen välisen sijoitussuojasopimuksen tavoin merkittävä vaihe kansainvälisen investointipolitiikan muuntamisessa, kun jäsenvaltioiden kahdenvälisen investointisopimusten tilalle tulevat EU:n uudistettu lähestymistapa ja monenvälisen investointituomioistuimen perustamismahdollisuus.

EU:n ja Vietnamin välinen sijoitussuojasopimus perustuu CETAn ja EU:n ja Singaporen välisen sijoitussuojasopimuksen tavoin EU:n perusarvoihin, jotka on sisällytetty siihen.

Sijoitussuojasopimuksessa vahvistetaan YK:n peruskirjassa ja ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa esitetyt sitoumukset. Lisäksi siinä vahvistetaan kestäväää kehitystä ja avoimuutta koskevat sitoumukset, joista sovittiin EU:n ja Vietnamin välisessä vapaakauppasopimuksessa. Tähän kuuluu monenvälisen ympäristö- ja työsopimusten ja -normien edistäminen kansallisessa politiikassa ja lainsäädännössä. Sijoitussuojasopimuksessa tarjotaan suojaa ainoastaan sellaisille investoinneille, jotka on tehty kansallisen lainsäädännön mukaisesti, mukaan luettuina ympäristön ja työvoiman suojeluun ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen liittyvät velvoitteet.

Sijoitussuojasopimuksessa vahvistetaan myös sitoumukset edistää vastuullista liiketoimintaa muun muassa Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön monikansallisille yrityksille antamien toimintaohjeiden, YK:n Global Compact -aloitteen sekä monikansallisista yrityksistä ja sosiaalipolitiikasta annetun ILO:n kolmikantaisen periaatejulistuksen kaltaisten välineiden avulla. Näiden sitoumusten lisäksi EU sitoutuu konkreettisiin toimiin kentällä, kuten *vastuullisia toimitusketjuja Aasiassa* koskevaan hankkeeseen, joka on EU:n, ILO:n ja OECD:n yhteinen aloite, jonka päätavoitteena on saada yritykset, joilla on toimitusketjuja Aasiassa, kunnioittamaan paremmin ihmisoikeusoikeuksia ja työ- ja ympäristönormeja mukauttamalla käytäntönsä kansainvälisiin normeihin. Hankkeessa on mukana kuusi Aasian maata, Vietnam mukaan luettuna.

Komissio panee merkille vastuullisesta liiketoiminnasta ja sijoittajien vastuusta erilaisilla kansainvälisillä foorumeilla – kuten Yhdistyneissä kansakunnissa ja OECD:ssä – käytävät keskustelut. Euroopan unioni on omaksunut johtavan roolin vastuullisen liiketoiminnan ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen varmistamisessa kansainvälisellä tasolla. Komissio pyrkii edelleen tukemaan Euroopan unionin johtavaa asemaa samalla, kun se selvittää, miten käynnissä oleviin keskusteluihin olisi reagoitava ja miten niitä olisi muokattava.
